

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävien ja henkilöstön siirrosta Intelligent Traffic Management Finland Oy:lle**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävien ja henkilöstön siirrosta. Esityksen mukaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittava henkilöstö siirtyisivät tieliikenteenohjaus ja –hallintapalvelun tarjoajan, Intelligent Traffic Management Finland Oy:n palvelukseen. Käytännössä kaikki tehtävät ovat kuuluneet Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen vastuualueeseen. Intelligent Traffic Management Finland Oy on osa valtion kokonaan omistamaa erityistehtäväkonsernia Traffic Management Finland konsernia, joka toimii liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2020.

---

**SISÄLLYS**

|                                                                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....                                                                                                           | 1  |
| PERUSTELUT .....                                                                                                                               | 3  |
| 1 Asian tausta ja valmistelu .....                                                                                                             | 3  |
| 2 Nykytila ja sen arviointi.....                                                                                                               | 4  |
| 3 Tavoitteet .....                                                                                                                             | 6  |
| 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset .....                                                                                                       | 6  |
| 4.1 Keskeiset ehdotukset.....                                                                                                                  | 6  |
| 4.2 Pääasialliset vaikutukset.....                                                                                                             | 7  |
| 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot .....                                                                                                            | 8  |
| 6 Lausuntopalaute.....                                                                                                                         | 8  |
| 7 Säännöskohtaiset perustelut .....                                                                                                            | 10 |
| 8 Lakia alemman asteinen sääntely .....                                                                                                        | 12 |
| 9 Voimaantulo .....                                                                                                                            | 13 |
| 10 Suhde muihin esityksiin.....                                                                                                                | 13 |
| 11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys .....                                                                                            | 13 |
| LAKIEHDOTUS .....                                                                                                                              | 19 |
| Laki elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan<br>telematiikkatehtävien ja henkilöstön siirrosta ..... | 19 |
| ASETUSLUONNOS .....                                                                                                                            | 21 |
| Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun<br>valtioneuvoston asetuksen 8 §:n muuttamisesta.....             | 21 |

## PERUSTELUT

### 1 Asian tausta ja valmistelu

Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut muutettiin osakeyhtiömuotoon 1.1.2019 alkaen Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (574/2018, yhtiöittämislaki) ja siihen liittyvillä laeilla (HE 34/2018 vp.). Yhtiöittetystä kokonaisuudesta on sittemmin muodostunut osa Traffic Management Finland -konsernia, jossa hoidetaan kaikkien liikennemuotojen liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita liikennemuotokohtaisesti tytäryhtiöihin organisoituina. Konsernin palveluksessa on noin 1100 työntekijää. Tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan palveluiden tuottaminen on keskitetty Intelligent Traffic Management Finland Oy:lle (jäljempänä ITM Finland Oy).

Yhtiöittämisen yhteydessä Liikennevirastosta siirtyi noin 180 työntekijää yhtiön palvelukseen 1.1.2019 alkaen. Tämä henkilöstösiirto toteutettiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnon alan virastouudistuksen yhteydessä (laki 937/2018; HE 61/2018 vp ja HE 104/2018 vp). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten liikennevastuualueilla (ns. ELY-L) hoidettavat tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät (7 HTV, Kaakkois-Suomen ELY, KAS-ELY) ja tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan asiakaspalvelutehtävät (14 HTV, Pirkanmaan ELY, PIR-ELY) sekä niitä hoitava henkilöstö oli tarkoitus siirtää ITM Finland Oy:öön vuoden 2021 alusta alkaen maakuntauudistuksen yhteydessä. Kyseisiin tehtäviin liittyvä omaisuus, liiketoimintakokonaisuus sekä vastuut ja velvoitteet (sopimukset) olivat Liikennevirastossa (nykyisin Väylävirasto) ennen yhtiöittämislain voimaantuloa ja ne ovat siirtyneet 1.1.2019 lukien yhtiöittämislain perusteella ITM Finland Oy:lle.

KAS-ELY:ssä ja PIR-ELY:ssä hoidettavien ja perustettuun yhtiöön siirtyviksi tarkoitettujen tehtävien ja niitä hoitavan henkilöstön siirtämistä koskevat säädösehdotukset oli sisällytetty keväällä 2018 annettuun hallituksen esitykseen laiksi maantielain muuttamisesta, ym. (HE 45/2018 vp.). Kesällä 2018 maakuntauudistusta koskeneen muuttuneen tilanteen johdosta edellä mainitut yhtiöön siirrettäviä tehtäviä ja henkilöstöä koskevat säädös- ja säännösehdotukset poistettiin kyseisestä hallituksen esityksestä ja ne sisällytettiin syksyllä 2018 annettuun hallituksen esitykseen maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa liikennealalla koskevaksi lainsäädännöksi (HE 289/2018 vp.) ja sen voimaantulolakiin. Molempia hallituksen esityksiä käsiteltiin eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnassa, mutta valiokunta ei antanut mietintöä rauenneesta hallituksen esityksestä (HE 289/2018 vp.).

Maakuntauudistuksen jäätyä tuolloin toteutumatta ja edellä mainitun säädösesityksen rauettua näitä tehtäviä koskevat tehtävät jäivät edelleen ELY-keskusten vastuulle ja henkilöstö ELY-keskusten palvelukseen.

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Nyt käsillä olevassa esityksessä ehdotetaan, että ainoastaan KAS-ELY -keskuksen tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittava henkilöstö siirtyisivät tieliikenteenohjaus ja -hallintapalvelun tarjoajan, ITM Finland Oy:n palvelukseen.

Siirrettäväksi ehdotetut tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittavat henkilöt liittyvät olennaisesti Liikennevirastosta osakeyhtiömuotoon jo siirrettyyn tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden liiketoimintakokonaisuuteen. Kyseiset henkilöt työskentelevät ja saavat palkkansa tällä hetkellä KAS-ELY-keskuksessa ja heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle kirjallisella toimeksiantosopimuksella suoritettavasta työstä, jota tehdään osana ITM Finland Oy:n liiketoimintakokonaisuutta ja joka

sisältyy Väyläviraston kanssa palveluista tehtyyn kumppanuussopimukseen. Pirkanmaan ELY-keskuksessa toteutettavat asiakaspalvelutehtävät puolestaan liittyvät kiinteästi ELY-keskusten asiantuntijatyöhön sekä Väyläviraston vastuulle kuuluvaan väylänpitoon, minkä vuoksi näitä tehtäviä ei ehdoteta siirrettäväksi tässä yhteydessä yhtiöön.

Valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta annetun valtioneuvoston asetuksen (567/2002) mukaan, asianomaisen ministeriön on selvitettävä valtion keskushallinnon yksikköjen ja valtakunnallisesti tai keskitetysti hoidettavien valtion toimintojen sijoittamismahdollisuudet pääkaupunkiseudun sijasta maan muihin osiin, kun olemassa olevaa toimintaa organisoidaan merkittävästi uudelleen. Tällaisissa tapauksissa on pyydettävä alueellistamisen koordinaatioryhmän lausunto ennen päätösten tekemistä.

Nyt käsillä olevassa esityksessä on kyse pienestä, yhteensä 7 henkilötövuoden mukaisesta henkilöstön siirrosta ja siirron tavoitteena on viimeistellä tieliikenteenohjauksen ja –hallinnan telematiikkaosa-aluetta koskevat tehtävä- ja henkilöstösiirrot valtiolta ITM Finland Oy:lle. Tehtävät ja henkilöstö siirtyisivät olemassa olevaan yhtiöön ja heidän työssäkäyntialueensa säilyisi samana. Kyseessä ei siten ole toiminnan merkittävä uudelleen organisointi, minkä vuoksi asiaa ei ole katsottu välttämättömäksi käsitellä alueellistamisen koordinaatioryhmässä.

Esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella 20.12.2019-14.02.2020. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot 11 eri taholta, joiden joukossa oli muun muassa valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Ammattiliitto Pro ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry sekä KAS-ELY.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa ja ladattavissa valtioneuvoston hankeikkunassa (<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM055:00/2019>).

## 2 Nykytila ja sen arviointi

Liikenteenohjauksen ja -hallinnan tavoitteena on parantaa liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta, vähentää liikenteen päästöjä sekä hyödyntää tieverkkoa tehokkaammin. Liikenteenohjaus ja –hallinta on riippuvainen luotettavasta ajantasaisesta tilannekuvasta liikennejärjestelmästä, joka mahdollistetaan tieto- ja viestintätekniikan avulla eli liikennetelematiikalla. Liikenteen tiedotuksella tarjotaan ajantasaista tietoa tienkäyttäjille sekä ennen matkaa että matkan aikana muun muassa kelistä, liikenteestä ja liikenteen häiriöistä. Liikennettä ohjataan kiinteillä liikennemerkeillä tai vaihtuvalla liikenteen ohjauksella liikennemerkein, opastein ja liikennevaloin.

Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut muutettiin osakeyhtiömuotoon 1.1.2019. Yhtiötetystä kokonaisuudesta on sittemmin muodostunut osa Traffic Management Finland -konsernia, jossa hoidetaan kaikkien liikennemuotojen liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita liikennemuotokohtaisiin tytäryhtiöihin organisoituina. Konsernissa tieliikenteenohjauksesta ja -hallinnasta Suomen maanteilla vastaa Intelligent Traffic Management Finland Oy.

Liikenteenohjauksella ja liikenteenhallinnan palveluilla on selkeät rajapinnat sekä Väyläviraston ja ELY-keskusten väylänpitoon että ulkopuolisiin urakoitsijoihin, operaattoreihin, muihin viranomaisiin ja loppukäyttäjiin. KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävistä säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1373/2018, *ELY-asetus*). ELY-asetuksen 8 §:n mukaan KAS-ELY hoitaa liikenne-

järjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettut tienvarsiteknoologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyviä puite- ja huoltosopimuksia koskevat asiat (telematiikkatehtävät).

Kyseisiin tehtäviin liittyvä omaisuus, liiketoimintakokonaisuus sekä vastuut ja velvoitteet olivat Liikennevirastossa ennen yhtiöittämislain voimaantuloa ja ne ovat siirtyneet 1.1.2019 lukien yhtiöittämislain perusteella yhtiölle. Liikenteen palveluista annetun lain (371/2019) 137 §:n mukaan tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää liikenneväylien liikennetilanteen seurantaa (liikenteen tilannekuva) sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujuvuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuksien ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaamiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoaja saa tehtävänsä toteuttamiseksi tarvitsevansa datan juuri telematiikkainfrastruktuurin avulla.

ITM Finland Oy:hyn kohdistuvasta viranomaisvalvonnasta säädetään myös liikenteenpalveluista annetussa laissa. Lain 136 §:n mukaan Väylävirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Lain 178 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kyseisen lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista, jollei laissa muuta säädetä.

Siirrettäväksi ehdotetut tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittavat henkilöt liittyvät olennaisesti Liikennevirastosta osakeyhtiömuotoon jo siirrettyyn tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden liiketoimintakokonaisuuteen. Kyseiset henkilöt työskentelevät ja saavat palkkansa tällä hetkellä ELY-keskuksessa ja heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle kirjallisella toimeksiantosopimuksella suoritettavasta työstä, jota tehdään osana ITM Finland Oy:n liiketoimintakokonaisuutta ja joka sisältyy Väyläviraston kanssa tehtyyn kumppanuussopimukseen palveluista. Väylävirastosta annetun lain (862/2009) 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan Väylävirasto vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä. Virasto ostaa tämän palvelun toimeksiantosopimuksella ITM Finland Oy:ltä.

Käytännössä KAS-ELY:n liikennetelematiikkahenkilöstö vastaa ITM Finland Oy:n omistaman tieliikenteen telematiikkainfrastruktuurin ylläpidosta ja tienvarsilaitteisiin liittyvistä tietoliikennetehtävistä sekä ELY-keskusten vastuulla olevien investointihankkeisiin liittyvästä liikenteen hallinnan yleissuunnittelun ohjauksesta ja valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta, samoin kuin näiden hankkeiden telematiikan tuottamisesta. ITM Finland Oy on vastannut edellä mainitun työn ohjauksesta ja koordinoimisesta liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden siirryttyä sille vuoden 2019 alusta lähtien.

KAS-ELY:ssä työskentelevät henkilöt varmistavat tieverkon telematiikkajärjestelmien jatkuvan toiminnan valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toteuttamaa huoltotoimintaa. He huolehtivat myös näitä tehtäviä koskevien sopimusten kilpailuttamisesta. Lisäksi he huolehtivat uusien havaintopisteiden ja laitteiden lisäämisestä tietojärjestelmiin. Henkilöt myös ohjaavat ja kehittävät tieliikennetelematiikka-hankkeiden ja -laitteiden teknisten ratkaisujen suunnittelua, toteutusta, käyttöönottoa ja ylläpitoa. Lisäksi he varmistavat tieliikenteen hallinnan operatiivisen tietoliikenneverkon jatkuvan (24 h / 7 vrk) toiminnan sekä huolehtivat tietoliikenneverkon tietoturvasta ja tietoliikenneverkon ratkaisujen kustannustehokkuudesta.

Osana näitä tehtäviä, KAS-ELY vastaa valtakunnallisesti automaattisten nopeusvalvontapisteiden hoidosta ja ylläpidosta sekä osallistuu siihen liittyvään viranomaisyhteistyöhön. ELY-keskuksen tehtäviin kuuluu myös ylläpitää, kehittää ja varmistaa valtakunnallisesti liikenteen olosuhdetietojen hallintajärjestelmien toimintaa sekä hankkia näitä täydentäviä sää-, keli- ja liikennetietoja teiden kunnossapitourakoitsijoiden ja liikenteen tiedotuksen sekä tienvarsiteknologiajärjestelmien tarpeisiin. Tehtäviin kuuluu myös varmistaa valtakunnallisesti keli- ja liikennekameroiden, tiesääasemien ja liikenteen automaattisten mittauspisteiden (LAM) jatkuva toiminta valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toimintaa.

Yhtenä osana tehtäviä on kuulunut myös liikenteenhallinnan ja tieliikenteen telematiikan hyödyntäminen tienpidossa (suunnittelu ja investoinnit) liikennetelematiikkahenkilöstön toiminnan ja asiantuntijatyön kautta valtakunnallisesti. Näihin tehtäviin kuuluvat tienvarsiteknologiaan liittyvien korvausinvestointihankkeiden ohjelmoinnin valmistelu ja koordinointi valtakunnallisesti. Tehtäviin kuuluvat myös telematiikkainvestointien ja -järjestelmien teknisen ja toiminnallisen yhtenäisyyden varmistaminen valtakunnallisesti.

Väylävirasto vastaa Väylävirastosta annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan ELY-keskusten tulosoajamisesta liikenteen toimialalla. Väyläviraston ja Traffic Management Finland Group Oy:n välisessä kumppanuussopimuksessa on sovittu, että ITM Finland Oy vastaa edellä mainittujen töiden ohjaamisesta. ITM Finland Oy ja KAS-ELY hoitavat säästönsuunnitelmien mukaisia tehtäviään yhteistyössä, tehtävien kiinteästä rajapinnasta johtuen. Tehtävien hoidosta ja tehtävänjaosta on sovittu tarkemmin yhteistyössä ITM Finland Oy:n ja KAS-ELY:n kesken.

Nykyjärjestely on tavanomaisesta poikkeava ja monimutkainen. Se on osoittautunut myös työjohdollisesti ongelmalliseksi, koska muodollisesti henkilöt työskentelevät ELY-keskuksessa, mutta telematiikkatehtävien osalta heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle suoritettavasta työstä.

Töiden ohjaaminen toisesta organisaatiosta ei ole tarkoituksenmukaista eikä läpinäkyvää. Järjestely on johtanut ristiriitaisiin ja eriarvoistaviin tilanteisiin, kun ITM Finland Oy:lle kuuluvia töitä tehdään kahdessa eri organisaatiossa eri säännöillä esim. työaika-, matkustus- ja palkitsemiskäytäntöjen osalta. Nykyinen toimintamalli ei myöskään ole optimaalinen ITM Finland Oy:n toiminnan tehokkuusnäkökulmasta.

### **3 Tavoitteet**

Esityksen tavoitteena on viimeistellä tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkaosa-aluetta koskevat tehtävä- ja henkilöstösiirrot valtiolta tieliikenteenohjaus ja -hallintapalvelun tarjoajalle, ITM Finland Oy:lle.

### **4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

#### **4.1 Keskeiset ehdotukset**

Tällä lailla KAS-ELY:n hoitamat tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niistä vastaava henkilöstö siirrettäisiin tieliikenteenohjaus ja -hallintapalveluntarjoajalle, Intelligent Traffic Management Finland Oy:lle.

Samalla henkilöstön palkkaamiseen varatut määrärahat sekä siirtoon liittyvät muut määrärahat olisi tarkoitus siirtää työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alalta liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle Väyläviraston perusväylänpidon käytettäväksi kyseisten palveluiden ostoihin.

Muutos edellyttäisi myös ELY-keskuksia koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttamista. Kyseisestä asetuksesta poistettaisiin tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä koskeva säännös.

#### **4.2 Pääasialliset vaikutukset**

##### **Taloudelliset vaikutukset**

Väylävirasto ostaa osana viraston ja Traffic Management Finland –konsernin välistä sopimusta tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviin kuuluvaa palvelua. Siirtyväksi ehdotetun henkilöstön palkkaamiseen varatut määrärahat 504 000 euroa /vuosi menevät tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alan toimintamenomomentilta. Vuoden 2020 loppuosalta (elokuu-joulukuu) siirtyväksi ehdotetun henkilöstön palkkaamiseen varatut määrärahat olisivat 202 000 euroa. Siirron jälkeen näiden henkilöiden palkkakustannukset ja muut kustannukset tulisivat yhtiön kannettaviksi. Väylävirasto maksaisi sopimuskorvauksen lähtökohtaisesti perusväylänpidon momentilta. Vuoden 2020 talousarviossa perusväylänpidon momentille on varattu Traffic Management Finland Oy:ltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun 139 600 000 euroa.

Edellä mainitusta johtuen tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä hoitavan henkilöstön palkkaamiseen loppuvuodelle 2020 varatut määrärahat 202 000 euroa siirrettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alan momentilta 32.01.02 (elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot; siirtomääräraha 2 v) liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle Väyläviraston perusväylänpidon momentille 31.10.20, jolloin ne olisivat käytettävissä tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan palveluiden ostoihin. Vastaavasti vuodesta 2021 alkaen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alan momentilta siirrettäisiin 504 000 euroa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle.

##### **Henkilöstövaikutukset**

Siirtyvä henkilöstö muodostuisi KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävistä vastaavista henkilöistä. Siirtyvän henkilöstön määrä on 7 HTV:tä. ELY-keskuksen henkilöstön siirtäminen koskisi ainoastaan tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä.

Siirtyvä henkilöstö olisi kokonaan virkasuhteista ja siirtyisi työsopimussuhteeseen ITM Finland Oy:öön. Määräaikainen henkilöstö siirtyisi määräaikansa osoittamaksi ajaksi yhtiön palvelukseen määräaikaiseen työsuhteeseen.

Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovellettaisiin, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovitetaan. Henkilöstön kokonaismäärää ei ole tarkoitus vähentää siirron yhteydessä. Siirtyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön olisi tarkoitus jäädä nykyisille työssäkäyntialueilleen.

Henkilöstö siirtyisi yhtiöittämisessä julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaisesta järjestelmästä yksityisen alan työeläkejärjestelmän piiriin. Periaatteena olisi, että KAS-ELY:stä osake-

yhtiöön siirtyvän henkilöstön eläketurva vastaisi sitä nykyistä ansaittua eläketurvaa, joka henkilöllä valtiolla on eläkeiän, valtion peruseläkkeen suuruuden ja lisäeläkekarttuman suhteen. Tuleva eläkekarttuma on henkilöstöllä sama sekä valtion että yksityisessä eläkejärjestelmässä. Henkilöstön edellä kuvatun mukaisen eläketurvan tason säilyttämiseksi osakeyhtiö ottaisi erillisen lisäeläkevakuutuksen. Lisäeläketurvan kertakustannukseksi arvioidaan noin 80 000 - 100 000 euroa. Kyseinen järjestely on tehty myös muissa vastaavissa muutostilanteissa, joissa valtion toimintoja on muutettu osakeyhtiömuotoon.

Muutoksessa noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstön tiedonsaannista ja vaikutusmahdollisuuksista huolehdittaisiin uudistusta valmisteltaessa. ELY-keskuksesta yhtiöön siirtyvien henkilöiden ja tehtävien siirroissa ja muutoksen valmistelussa noudatetaan työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettua lakia (1233/2013). Muutosten edellyttämät järjestelyt valmistellaan yhteistoiminnassa muutoksen kohteena olevan henkilöstön edustajien kanssa.

## **5 Muut toteuttamisvaihtoehdot**

Siirrettäväksi ehdotetut tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä hoitavat henkilöt liittyvät olennaisesti tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden liiketoimintakokonaisuuteen. Kyseiset henkilöt työskentelevät ja saavat palkkansa tällä hetkellä ELY-keskuksessa. Liikenteen telematiikkatehtävien osalta heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle kirjallisella toimeksiantosopimuksella suoritettavasta työstä, jota tehdään osana ITM Finland Oy:n liiketoimintakokonaisuutta ja joka sisältyy Väyläviraston kanssa tehtyyn kumppanuussopimukseen palveluista.

Nykyjärjestely on tavanomaisesta poikkeava ja monimutkainen. Se on osoittautunut myös työnjohdollisesti ongelmalliseksi, koska muodollisesti henkilöt työskentelevät ELY-keskuksessa, mutta telematiikkatehtävien osalta heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle suoritettavasta työstä.

Vaihtoehtona esityksessä ehdotetulle olisi se, että työntekijöitä ei siirrettäisi yhtiön palvelukseen. Tämä ei kuitenkaan ratkaisi edellä mainittuja ongelmia ja tavanomaisesta poikkeava ja monimutkainen tilanne vain jatkuisi. Henkilöstöä ei voisi siirtää myöskään Väyläviraston palvelukseen, sillä liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut muutettiin osakeyhtiömuotoon 1.1.2019 alkaen. Kyseisiin tehtäviin liittyvä omaisuus, liiketoimintakokonaisuus sekä vastuut ja velvoitteet ovat myös siirtyneet 1.1.2019 lukien yhtiöittämislain perusteella yhtiölle.

## **6 Lausuntopalaute**

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot 11 eri taholta, joiden joukossa oli muun muassa valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Ammattiliitto Pro ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry sekä KAS-ELY.

Lausunnot saatiin oikeusministeriöltä, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Traffic Management Finland Oy:ltä, Ammattiliitto Pro ry:ltä, KAS-ELY:ltä, Väylävirastolta



sekä valtiovarainministeriöltä. Lisäksi saatiin lausunto yhdeltä yksityishenkilöltä. Yleisesti katsoen, esitystä kannatettiin lausuntokierroksella.

*Traffic Management Finland* piti hallituksen esitystä hyvänä ja hyvin perusteltuna. *Väylävirasto* totesi lausunnossaan, että henkilöstönsiirto mahdollistaisi tehokkaan ja yhtenäisen liikenteen hallinnan telematiikkajärjestelmien kehittämisen ja ylläpidon valtakunnallisesti poistaen nyky-muotoisen monimutkaisen toiminnan ohjauksen ja töiden organisoinnin. Esitys selkeyttäisi myös Väyläviraston roolia *Traffic Management Finland Oy:n* sopimuskumppanina ja KAS-ELY:n ohjauksessa kyseisten tehtävien osalta.

*Valtiovarainministeriö* totesi lausunnossaan, että telematiikkatehtävien ja niitä tekevän henkilöstön siirto vaikuttaa tehtävien organisoinnin nykyrakenteeseen peilaten perustellulta. Valtiovarainministeriö katsoi kuitenkin, että esitysluonnoksen perusteluja tuli täydentää informatiivisen viittauksen osalta siten, että esityksestä käy ilmi, miten lakisääteisen liikkeenluovutuksen kriteerit täyttyvät muutostilanteesta tai tulisi säätää erikseen liikkeenluovutuksen säännösten soveltamisesta muutostilanteesta. Lisäksi kustannusten siirto tulisi huomioida osittaisena vuonna 2020 lain voimassaolokuukausien mukaan ja vuodesta 2021 eteenpäin todeta vuositason vaikutukset. Valtiovarainministeriön ehdotukset on huomioitu kokonaisuudessaan hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

*Oikeusministeriö* totesi lausunnossaan, että sillä ei ole sinänsä huomautettavaa yleisestä ratkaisusta siirtää tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ITM Finland Oy:lle.

Oikeusministeriön mukaan siirrettävät tehtävät tulisi kuitenkin määritellä täsmällisemmin laissa. Lisäksi oikeusministeriö nosti esiin, että ehdotetun lain 2 §:ssä olisi hyvä täsmentää, mikäli tarkoituksena on nimenomaan säännellä siirrettävän henkilöstön asemaa. Oikeusministeriö esitti täsmennettäväksi säännöksiä valvovasta viranomaisesta ja eri viranomaisten välisistä toimivaltuuksista.

Oikeusministeriö totesi myös, että mikäli nyt siirrettäviä tehtäviä koskevat vaatimukset ilmenevät toisesta laista, niin viittaus tähän lakiin ja sen pykäliin tulisi lisätä. Oikeusministeriö huomautti myös, että lausunnoilla olleessa esitysluonnoksessa jäi epäselväksi, miltä osin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevat säännökset soveltuvat tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviin vai soveltuvatko ne ollenkaan.

Oikeusministeriön lausunnon perusteella siirrettävät tehtävät on määritelty täsmällisemmin esityksen jatkovalmistelussa ja ehdotetun lain 2 §:n perusteluja on täydennetty siten, että siitä ilmenee, että tarkoituksena on nimenomaan säännellä siirrettävän henkilöstön asemaa. Esitystä on myös täsmennetty viranomaisten toimivaltuuksien osalta sekä rikosoikeudellisen virkavastuun osalta.

*Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry* kannatti lausunnossaan henkilöstönsiirtoa. JUKO ry katsoi kuitenkin, että lausunnon olevassa lakiesityksessä tulisi perustella, miksi Pirkanmaan asiakaspalvelukeskukseen liittyviä tehtäviä ei tämän lakiesityksen yhteydessä siirretä yhtiöön. JUKO ry toi myös esiin, että siirtyvään henkilöstönmäärään ei sisälly hallinnollisia tehtäviä ja osaamista, kuten laskujen tarkastusta ja hallinnointia, joka tehtävä aiemmin on hoidettu KAS-ELY:n muilla resursseilla. Lisäksi tulisi varmistaa, että eri paikkakunnilla tarjottavat uudet työtilat ovat asianmukaiset. JUKO ry piti tärkeänä, että palvelussuhde-ehdot siirtyvien osalta ovat samat kuin jo yhtiöön aiemmin siirtyneillä työehtosopimuksen osalta. Mahdollisen tulospalkkion tulisi koskea myös lakiesityksen mukaisia tehtäviä ja henkilöstöä.

JUKO ry:n lausunnon johdosta hallituksen esityksen perusteluita on täydennetty Pirkanmaan asiakaspalvelukeskukseen liittyvien tehtävien osalta. Muut JUKO ry:n esille nostamat asiat kuului ITM Finland Oy:n operatiiviseen toimintaan, johon tällä esityksellä ei voida ottaa kantaa. ITM Finland Oy:llä on jo olemassa henkilöstöä erilaisia hallinnollisia tehtäviä varten, minkä vuoksi esityksessä ei ehdoteta siirrettäväksi muuta henkilöstöä. Yhtiön tulevista palvelussuhde ehdoista päätetään käynnissä olevissa työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen välisissä työehtosopimusneuvotteluissa.

*Ammattiliitto Pro ry* totesi lausunnossaan, että siirto on luonnollista jatkoa valmistelulle, joka jäi toteutumatta maakuntauudistuksen raukeamisen vuoksi. Pro ry katsoi myös, että informatiivisuuden vuoksi hallituksen esitykseen on syytä täsmentää ELY-keskukseen jäävien tehtävien HTV-määrä. Siirtyvien tehtävien hoitamiseen on myös varmistettava yhtiössä riittävät resurssit. Pro ry totesi myös lausunnossaan, että siirrossa noudatetaan valtion virkamieslain (750/1994) 5 e ja f pykälissä kuvattuja liikkeenluovutuksen periaatteita. Lopullisen hallituksen esityksen perusteluteksteihin olisi tehtävä tarvittavat täsmennykset sekä viittaukset virkamieslain pykäliin. Lisäksi työssäkäyntialueen sijasta tulisi todeta mahdollisuus jatkaa työn tekemistä nykyisellä työskentelypaikkakunnalla. Hallituksen esitykseen tulisi myös lisätä virallisen yhteistoiminnan lisäksi tiivis kuvaus yksilötason yhteistoiminnan järjestämisestä. Lisäksi Pro ry katsoi, että pitäisi käynnistää selvitys mihin liikenteen valtakunnallinen asiakaspalvelu (Pirkanmaan ELY-keskus) on toiminnallisesti järkevintä sijoittaa liikennehallinnon uudistetussa kokonaisuudessa ja työnjaossa.

Ammattiliitto Pro ry:n lausunnon perusteella perusteluteksteihin on lisätty viittaus virkamieslain pykäliin. Työssäkäyntialue -termi on lainsäädännössä vakiintunut käsite, minkä vuoksi sitä ei tässä esityksessä ehdoteta muutettavaksi. Yksilötason yhteistoiminnan kuvaus on osa ITM Finland Oy:n operatiivista toimintaan, johon tällä esityksellä ei voida ottaa kantaa. Pirkanmaan ELY-keskuksessa olevan liikenteen valtakunnallisen asiakaspalvelun sijoittautuminen on tarkoitus ratkaista osana maakuntauudistuksen kokonaisuutta.

*KAS-ELY* totesi lausunnossaan, että siirto on tarpeellinen tehtävien sujuvan hoidon näkökulmasta. Lisäksi KAS-ELY esitti muutamia teknisluontoisia parannusehdotuksia, jotka on kaikki huomioitu hallituksen esityksen jatkovalmisteluissa.

## **7 Säännöskohtaiset perustelut**

**1 §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirtyvä tehtävät.** Pykälässä säädettäisiin elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävien siirtämisestä tieliikenteenohjaus ja -hallintapalveluntarjoajalle. Tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikalla tarkoitetaan yleisesti tieto- ja viestintätekniikkaa, jolla tuotetaan ajantasaista tilannekuvaa liikennejärjestelmästä. Käytännössä tällä hetkellä tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä hoitaa KAS-ELY.

Käytännössä tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät koostuvat tieliikenteen telematiikkainfrastruktuurin ylläpidosta ja tienvarsilaitteisiin liittyvistä tietoliikennetehtävistä sekä ELY-keskusten vastuulla olevien investointihankkeisiin liittyvästä liikenteenhallinnan yleissuunnittelun ohjauksesta ja valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta, samoin kuin näiden hankkeiden telematiikan tuottamisesta. Tällä hetkellä KAS-ELY:ssä työskentelevät henkilöt varmistavat tieverkon telematiikkajärjestelmien jatkuvan toiminnan valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toteuttamaa huoltotoimintaa. He huolehtivat myös näitä tehtäviä koskevien sopimusten kilpailuttamisesta. Lisäksi he huolehtivat uusien havaintopisteiden ja laitteiden

lisäämisestä tietojärjestelmiin. Henkilöt myös ohjaavat ja kehittävät tieliikennetelematiikka-hankkeiden ja -laitteiden teknisten ratkaisujen suunnittelua, toteutusta, käyttöönottoa ja ylläpitoa. Lisäksi he varmistavat tieliikenteen hallinnan operatiivisen tietoliikenneverkon jatkuvan (24 h / 7 vrk) toiminnan sekä huolehtivat tietoliikenneverkon tietoturvasta ja tietoliikenneratkaisujen kustannustehokkuudesta.

KAS-ELY huolehtii tällä hetkellä myös valtakunnallisesti automaattisten nopeusvalvontapisteiden hoidosta ja ylläpidosta sekä osallistuu siihen liittyvään viranomaisyhteistyöhön. Telematiikkatehtäviin kuuluu myös ylläpitää, kehittää ja varmistaa valtakunnallisesti liikenteen olosuhdetietojen hallintajärjestelmien toimintaa sekä hankkia näitä täydentäviä sää-, keli- ja liikennetietoja teiden kunnossapitourakoitsijoiden ja liikenteen tiedotuksen sekä tienvarsiteknologijärjestelmien tarpeisiin. Tehtäviin kuuluu myös varmistaa valtakunnallisesti keli- ja liikennekameroiden, tiesääasemien ja liikenteen automaattisten mittauspisteiden (LAM) jatkuva toiminta valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toimintaa.

Väylävirastosta annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan Väylävirasto vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä. Viraston velvollisuus koskee alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetun VTS-palvelun hankkimista, raideliikennelaissa (1302/2018) säädettyä liikenteenohjauksen järjestämistä sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) säädettyä tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämistä. Väylävirasto huolehtii liikenteenohjauksen ja -hallinnan järjestämisestä tekemällä sopimuksen Traffic Management Finland Oy:n kanssa, joka hankkii palvelun edelleen tytäryhtiöltään, liikenteenohjaus- ja hallintapalvelujen tarjoajalta. Tieliikenteenohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan Intelligent Traffic Management Finland Oy:tä.

Liikenteen palveluista annetun lain 137 §:n mukaan tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää liikenneväylien liikennetilanteen seuranta (liikenteen tilannekuva) sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujuvuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaamiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoaja saa tehtävänsä toteuttamiseksi tarvitsevansa datan juuri telematiikkainfrastruktuurin avulla. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan ja sen henkilöstöön kohdistuvista vaatimuksista säädetään liikenteen palveluista annetun lain 138 §:ssä.

KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista. Kyseisen asetuksen 8 §:n mukaan KAS-ELY hoitaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitetut tienvarsiteknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyviä puite- ja huoltosopimuksia koskevat asiat.

Omaisuuksien ja velvoitteiden siirtymisestä yhtiölle on selostettu esityksen jaksossa 2 sivuilla 4-5 (Nykytila ja sen arviointi).

**2 §. Henkilöstön asema.** Pykälässä olisi säännökset siirtyvän henkilöstön aseman järjestämisestä yhtiöittämissä yhteydessä. Lähtökohtaisesti liikkeenluovutuksen kriteerien voidaan katsoa täyttyvän kyseessä olevassa muutostilanteessa, sillä KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä hoitava henkilöstö muodostaa oman itsenäisen kokonaisuuden, joka harjoittaa omiin itsenäisiin tavoitteisiinsa tähtäävää toimintaa. Kyseessä olevat tehtävät olivat

jo ennen yhtiöittämislakia organisoituna KAS-ELY:ssä erillisenä Liikenneviraston tieliikenteenohjaus- ja hallintapalveluista, vaikka kyseinen omaisuus oli Liikenneviraston omistuksessa. Jottei liikkeenluovutuksen täyttymisen ehdoista jäisi epäselvyyttä, pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti, että henkilöstön asemaan sovellettaisiin valtion virkamieslain (750/1994) 5 e ja 5 f §:n säännöksiä liikkeen luovutuksesta.

Siirtyviä tehtäviä hoitava virkasuhteinen henkilöstö siirtyisi tämän lain voimaan tullessa työsuhteeseen tieliikenteenohjaus ja -hallintapalvelun tarjoajan, ITM Finland Oy:n palvelukseen. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö siirtyisi yhtiöön määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Henkilöiden työsuhteen katsotaan työsuhte-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen yhdenjaksoisena.

Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin yhtiössä sovellettaisiin mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa ja työsuhteessä sovitaan. Valtion virkamieslain 5 f §:n 3 momentin mukaan luovutuksensaaja on velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen virkaehtosopimuksen määräyksiä kuten työehtosopimuslain (436/1946) 5 §:ssä säädetään.

Valtion virkamieslain 5 e ja 5 f §:n nojalla työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyisivät luovutuksensaajalle. Tämä ei kuitenkaan koske niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat nimenomaisesti virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle silloin, kun virkamies siirtyy työsuhteeseen luovutuksensaajan palvelukseen.

Siirtyvää tehtävää hoitava henkilö saa muutoin sovellettavaa irtisanomisaikaa noudattamatta tai sen kestoajasta riippumatta irtisanoa virka- tai työsuhteensa päättymään siirron hetkellä.

**3 §. Toiminnan jatkuvuus hallintoasioissa.** Pykälän mukaan vireillä olevissa hallintoasioissa osakeyhtiö tulisi hallinto- ja hallintolainkäyttömenettelyssä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen sijaan ilman eri päätöstä. Pykälän mukaan hallinto- ja hallintolainkäytöllinen jatkuvuus olisi turvattu myös vireillä olevissa asioissa.

**4 §. Voimaantulo.** Koska muutoksella olisi tarkoitus viimeistellä tehtävä- ja henkilöstösiirrot valtiolta yhtiölle, on tarkoituksenmukaista, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian eduskuntakäsittelyn jälkeen. Sopivaksi mahdolliseksi voimaantulon ajankohdaksi on arvioitu elokuun 2020 alku.

## **8 Lakia alemman asteinen sääntely**

Lain voimaantulo edellyttää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n muuttamista. Kyseisen pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan Kaakkois-Suomen ELY-keskus hoitaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitettua tienvarsiteknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyviä puite- ja huoltosopimuksia koskevat asiat. Lakimuutos edellyttäisi kyseisen kohdan kumoamista.

## 9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.8.2020.

## 10 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2020 kolmanneksi lisätalousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

## 11 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävien ja henkilöstön siirrosta. Esityksen mukaan KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittava henkilöstö siirtyisivät tieliikenteenohjauksen ja – hallintapalvelun tarjoajan, Intelligent Traffic Management Finland Oy:n palvelukseen. Esityksen tarkoituksena on viimeistellä tieliikenteenohjauksen ja –hallinnan telematiikkaosa-alueita koskevat tehtävä- ja henkilöstösiirrot valtiolta tieliikenteenohjauksen ja – hallintapalvelun tarjoajalle, ITM Finland Oy:lle. Esityksessä tulee siten arvioitavaksi perustuslain (731/1999) 124 § säännökset koskien julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle.

Esityksessä siirrettäväksi ehdotetut tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittavat henkilöt liittyvät olennaisesti osakeyhtiömuotoon jo siirrettyyn tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden liiketoimintakokonaisuuteen. Kyseisiin tehtäviin liittyvä omaisuus, liiketoimintakokonaisuus sekä vastuut ja velvoitteet olivat Liikennevirastossa ennen yhtiöittämislain (574/2018) voimaantuloa ja ne ovat siirtyneet 1.1.2019 lukien yhtiöittämislain perusteella ITM Finland Oy:lle.

### Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Perustuslakivaliokunta on arvioinut liikenteenohjauksen tehtyjä muutoksia aiemmin lausunnossaan (HE 34/2018 vp, PeVL 16/2018 vp). Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että perustuslain 124 §:n esitöiden mukaan lähtökohtana on, että julkisen hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle säädetään lailla. Koska etenkin julkisten palvelutehtävien hoitaminen on kuitenkin voitava järjestää joustavasti eikä tällaisten tehtävien antamisesta ole sääntelyn tavoitteiden kannalta tarpeen edellyttää säädettäväksi yksityiskohtaisesti lailla, voidaan hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle säätää tai päättää myös lain nojalla. Tehtävän antamiseen oikeuttavan toimivallan on tällöinkin perustuttava lakiin (HE 1/1998 vp, s. 179/I). Perustuslakivaliokunta on todennut, että julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle myös lain nojalla tehtävällä sopimuksella (PeVL 11/2004 vp, s. 2/I, PeVL 11/2002 vp, s. 5/I). Valiokunnalla ei siten ollut huomautettavaa käsillä olleessa sääntely-yhteydessä omaksuttuun perusratkaisuun tehtävien siirtämisestä.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Perustuslain esitöiden mukaan perustuslain 124 §:n tarkoituksena ”on rajoittaa julkisten hallintotehtävien osoittamista varsinaisen viranomaiskoneiston ulkopuolelle” (HE 1/1998 vp, s. 178). Perustuslain 124 § salli kuitenkin tietyin edellytyksin rajoitetusti siirtää julkista valtaa ja julkisia tehtäviä muille kuin viranomaisille, kuten valtion liikelaitoksille ja yksityisoikeudellisille yhteisöille (ks. tarkemmin HE 1/1998 vp, s. 178-179).

Perustuslakivaliokunta on lukenut varsinaiseen viranomaiskoneistoon perustuslain 124 §:ssä tarkoitettussa merkityksessä paitsi valtion ja itsehallintoyhdyskuntien normaaliin organisaatioon kuuluvat viranomaiset sekä sellaiset itsenäiset laitokset kuin Suomen Pankki ja Kansaneläkelaitos, myös kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja kunnallisen eläkelaitoksen tapaiset, lähtökohtaisesti kaikkien kuntien yhteiset erityistoimielimet. (ks. PeVL 22/2005 vp). Perustuslain 124 §:n esitöissä ei ole erikseen tarkasteltu valtionyhtiöitä, jotka sinänsä ovat käsitteellisesti kiinteästi kytköksissä valtioon. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin johdonmukaisesti arvioinut valtiomisteisille osakeyhtiöille annettavia julkisia hallintotehtäviä perustuslain 124 §:n kannalta (ks. PeVL 16/2018 vp, PeVL 50/2017 vp, PeVL 8/2014 vp ja PeVL 2/2001 vp).

Koska asiassa on kyse nykyisin KAS-ELY:ssä suoritettavan tehtäväkokonaisuuden siirtämisestä suoritettavaksi valtion kokonaan omistamassa erityistehtäväyhtiössä, on edellä mainittua kokonaisuutta arvioitava ensisijaisesti perustuslain 124 §:n nojalla.

Tässä lakiesityksessä ei siirtyisi merkittävää julkisen vallan käyttöä koskevia tehtäviä yhtiölle. Toiseksi, siltä osin kuin kysymys on julkisen hallintotehtävän antamisesta yhtiölle, se tehtäisiin lailla tai lain nojalla ja sellaisilla edellytyksillä, että hyvän hallinnon takeet, perusoikeudet ja eri tahojen oikeusturvan toteutuminen voidaan varmuudella varmistaa.

### **Tarkoituksenmukaisuus**

Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, PeVL 8/2014 vp, s. 3/II, PeVL 16/2016 vp, s. 3). Myös hallintotehtävän luonne on otettava huomioon (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. esim. PeVL 6/2013 vp, s. 2/II, PeVL 65/2010 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 5/I). Siten tarkoituksenmukaisuusvaatimus voi palveluiden tuottamiseen liittyvien tehtävien kohdalla täyttyä helpommin kuin esimerkiksi yksilön tai yhteisön keskeisiä oikeuksia koskevan päätöksenteon kohdalla (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. myös PeVL 8/2014 vp, s. 4/I).

Perustuslakivaliokunta on painottanut vakiintuneessa lausuntokäytännössä, että tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täyttyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi (PeVL 44/2016 vp, s. 5, PeVL 16/2016 vp, s. 3, PeVL 12/2014 vp, s. 2/II, PeVL 8/2014 vp, s. 3/II, PeVL 5/2014 vp, s. 3/I, PeVL 23/2013 vp, s. 3/I, PeVL 65/2010 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 5/I, PeVL 48/2010 vp, s. 4/I ja niissä viitatu lausunnot. Ks. myös HE 1/1998 vp, s. 179/II). Tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen täyttymistä tulee arvioida tapauskohtaisesti kunakin viranomaisorganisaation ulkopuolelle annettavaksi ehdotetun julkisen hallintotehtävän kohdalla erikseen (ks. esim. PeVL 44/2016 vp, s. 5).

Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan tarkoituksenmukaisuuskriteerin täyttymistä kiinnittänyt huomiota muun muassa tehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen tai resursseihin (PeVL 29/2013 vp, s. 2, PeVL 37/2010 vp, s. 5/I), palvelutarpeen lisääntymiseen (PeVL 6/2013 vp, s. 2/II, PeVL 16/2016 vp, s. 3), palveluiden alueelliseen saatavuuteen (PeVL 11/2004 vp, s. 2/I) ja joustavuuteen (PeVL 6/2013 vp, s. 2/II) sekä toiminnan tehokkuuteen (PeVL 3/2009 vp, s.

4/II). Perustuslakivaliokunta on todennut, että tarkoituksenmukaisuusvaatimuksessa ei ole kysymys vain taloudellisesta tarkoituksenmukaisuudesta, vaikka järjestelyn taloudellisiin vaikutuksiin onkin asianmukaisesti kiinnitettävä riittävästi huomiota (PeVL 11/2006 vp, s. 2—3, PeVL 26/2017 s. 49). Merkitystä on voitu myös antaa viranomaisen henkilöstöresurssien riittävyydellä (PeVL 23/2013 vp, s. 3/II, PeVL 6/2013 vp, s. 2/II).

Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut muutettiin osakeyhtiömuotoon 1.1.2019. Yhtiöitetystä kokonaisuudesta on sittemmin muodostunut osa Traffic Management Finland -konserni, jossa hoidetaan kaikkien liikennemuotojen liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita liikennemuotokohtaisiin tytäryhtiöihin organisoituina. Konsernissa tieliikenteenohjauksesta ja -hallinnasta Suomen maanteillä vastaa Intelligent Traffic Management Finland Oy (ITM Finland). Liikenteenohjauksella ja liikenteenhallinnan palveluilla on selkeät rajapinnat sekä Väyläviraston ja ELY-keskusten väylänpitoon että ulkopuolisiin urakoitsijoihin, operaattoreihin, muihin viranomaisiin ja loppukäyttäjiin.

KAS-ELY:n tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävistä säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa. ELY-asetuksen 8 §:n mukaan KAS-ELY hoitaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitetut tienvarsi-teknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyviä puite- ja huoltosopimuksia koskevat asiat. Kyseisiin tehtäviin liittyvä omaisuus, liiketoimintakokonaisuus sekä vastuut ja velvoitteet olivat Liikennevirastossa ennen yhtiöittämislain voimaantuloa ja ne ovat siirtyneet 1.1.2019 lukien yhtiöittämislain perusteella yhtiölle.

Tällä hetkellä Väylävirasto vastaa ELY-keskusten tulosohtamisesta. Väyläviraston ja Traffic Management Finland Group Oy:n välisessä kumppanuussopimuksessa on sovittu, että ITM Finland Oy vastaa edellä mainittujen töiden ohjaamisesta. ITM Finland Oy ja KAS-ELY hoitavat säädöstenmukaisia tehtäviään yhteistyössä, tehtävien kiinteästä rajapinnasta johtuen. Tehtävien hoidosta ja tehtävänjaosta on sovittu tarkemmin yhteistyössä ITM Finland Oy:n ja KAS-ELY:n kesken.

Nykyjärjestely on tavanomaisesta poikkeava ja monimutkainen. Se on osoittautunut myös työnjohdollisesti ongelmalliseksi, koska muodollisesti henkilöt työskentelevät ELY-keskuksessa, mutta telematiikkatehtävien osalta heidän työtehtävänsä muodostuvat jo tällä hetkellä kokonaan ITM Finland Oy:lle suoritettavasta työstä. Töiden ohjaaminen toisesta organisaatiosta ei ole tarkoituksenmukaista eikä läpinäkyvää. Järjestely on johtanut ristiriitaisiin ja eriarvoistaviin tilanteisiin, kun ITM Finland Oy:lle kuuluvia töitä tehdään kahdessa eri organisaatiossa eri säännöillä esim. työaika-, matkustus- ja palkitsemiskäytäntöjen osalta. Nykyinen toimintamalli ei myöskään ole optimaalinen ITM Finland Oy:n toiminnan tehokkuusnäkökulmasta.

Nyt käsiteltävänä oleva esitys mahdollistaisi tehtävien paremman organisoimisen ja edellä mainittujen ongelmatilanteiden välttämisen. Esityksellä luotaisiin myös edellytykset tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan kokonaisvaltaiseen tehostamiseen ja kehittämiseen.

### **Siirtyvistä tehtävistä**

Nyt siirrettäväksi ehdotetuissa tehtävissä on kyse tieliikenteen telematiikkainfrastruktuurin ylläpidosta ja tienvarsilaitteisiin liittyvistä tietoliikennetehtävistä. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa on taas kyse yleisesti katsottuna liikenteen sujuvuuden varmistamisesta, jota kyseiset telematiikka tehtävät tukevat. Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut liikenteenohjaukseen ja -hallintaan liittyvien tehtävien siirtämistä lausunnoissaan PeVL 16/2018 vp ja PeVL 47/2005 vp.

Siirrettäväksi ehdotetut tehtävät koostuisivat KAS-ELY:n liikennetelematiikkahenkilöstön tehtävistä. KAS-ELY:n liikennetelematiikkahenkilöstö vastaa tieliikenteen telematiikkainfrastruktuurin ylläpidosta ja tienvarsilaitteisiin liittyvistä tietoliikennetehtävistä sekä ELY-keskusten vastuulla olevien investointihankkeisiin liittyvästä liikenteenhallinnan yleissuunnittelun ohjauksesta ja valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta, että näiden hankkeiden telematiikan tuottamisesta. KAS-ELY:ssä työskentelevät henkilöt varmistavat tieverkon telematiikkajärjestelmien jatkuvan toiminnan valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toteuttamaa huoltotoimintaa. He huolehtivat myös näitä tehtäviä koskevien sopimusten kilpailuttamisesta. Lisäksi he huolehtivat uusien havaintopisteiden ja laitteiden lisäämisestä tietojärjestelmiin. Yksikössä työskentelevät henkilöt myös ohjaavat ja kehittävät tieliikennetelematiikka-hankkeiden ja -laitteiden teknisten ratkaisujen suunnittelua, toteutusta, käyttöönottoa ja ylläpitoa. Lisäksi he varmistavat tieliikenteen hallinnan operatiivisen tietoliikenneverkon jatkuvan (24 h /7 vrk) toiminnan sekä huolehtivat tietoliikenneverkon tietoturvasta ja tietoliikenne-ratkaisujen kustannustehokkuudesta.

Siirtyväksi ehdotettuihin tehtäviin kuuluu myös vastuu automaattisten nopeusvalvontapisteiden hoidosta ja ylläpidosta sekä osallistuminen siihen liittyvään viranomaisyhteistyöhön. Tehtäviin kuuluu myös ylläpitää, kehittää ja varmistaa valtakunnallisesti liikenteen olosuhdetietojen hallintajärjestelmien toimintaa sekä hankkia näitä täydentäviä sää-, keli- ja liikennetietoja teiden kunnossapitourakoitsijoiden ja liikenteen tiedotuksen sekä tienvarsiteknologiajärjestelmien tarpeisiin. Tehtäviin kuuluu myös varmistaa valtakunnallisesti keli- ja liikennekameroiden, tiesääasemien ja liikenteen automaattisten mittauspisteiden (LAM) jatkuva toiminta valvoen ja ohjaten ulkoisten palveluntarjoajien toimintaa.

Yhtenä osana tehtäviä on kuulunut myös liikenteenhallinnan ja tieliikenteen telematiikan hyödyntäminen tienpidossa (suunnittelu ja investoinnit) liikennetelematiikkahenkilöstön toiminnan ja asiantuntijatyön kautta valtakunnallisesti. Näihin tehtäviin kuuluu tienvarsiteknologiaan liittyvien korvausinvestointihankkeiden ohjelmoinnin valmistelu ja koordinointi valtakunnallisesti. Tehtäviin kuuluu myös telematiikkainvestointien ja -järjestelmien teknisen ja toiminnallisen yhtenäisyyden varmistaminen valtakunnallisesti.

Perustuslain esitöiden mukaan julkisella hallintotehtävällä viitataan laajaan hallinnollisten tehtävien kokonaisuuteen, johon kuuluu esimerkiksi lakien toimeenpanoon sekä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä (HE 1/1998 vp, s. 179). Julkiset hallintotehtävät voivat sisältää lakisääteisen julkisen palvelun toteuttamista. Tehtävä voi olla luonteeltaan julkinen hallintotehtävä, vaikka se ei sisällä julkisen vallan käyttämistä, kuten tosiasiallisessa hallintotoiminnassa. Sen sijaan viranomaiselle delegoidun lainsäädäntövallan tai tuomiovallan käyttöä ei voida pitää julkisena hallintotehtävänä. Julkisen vallan käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi lain nojalla tapahtuvaa päätöksentekoa toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta, velvoittavan määräyksen antamista ja voimakeinojen käyttämistä.

Merkittävän julkisen vallan käyttäminen sisältää lähtökohtaisesti puuttumista yksilön perusoikeuksiin. Merkittävänä julkisen vallan käyttämisenä pidetään esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. esim. PeVL 62/2010 vp, s. 6/I ja PeVL 28/2001 vp, s. 5/II). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että esimerkiksi kotirauhan piiriin kohdistuvat tarkastusvaltuudet merkitsevät oikeutta puuttua merkittävällä tavalla perustuslaissa jokaiselle turvattuun kotirauhan suojaan eikä tällaista valtuutta voida näin ollen antaa yksityiselle tavallaisella lailla (ks. esim. PeVL 44/2016 vp, s. 5 ja siinä viitatu lausunnot PeVL 40/2002 vp, s. 3/II ja PeVL 46/2001 vp, s. 4—5). Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävät niin ikään kaikki



sellaiset ratkaisut, joilla olennaisesti puututaan perustuslain 7 §:ssä tarkoitettuun henkilökohtaiseen vapauteen tai koskemattomuuteen (PeVL 5/2014 vp, s. 2/II). Samoin hallinnollisen seuraamuksen määrittämiseen sisältyy valiokunnan mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä (PeVL 15/2012 vp, s. 3, PeVL 57/2010 vp, s. 5, PeVL 32/2005 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I).

Nyt kyseessä olevissa tehtävissä ei nykyisellään tehdä merkittävää julkista valtaa sisältäviä päätöksiä. Näin ollen yhtiölle ei siirtyisi merkittävää julkisen vallan käyttöä. Kyseisissä tehtävissä ei myöskään käytetä julkista valtaa. Siirtyväksi ehdotetuissa tehtävissä on kyse tosiasiallisesta, operatiivisesta, teknisestä hallintotoiminnasta, jota laajasti tulkittuna voidaan pitää julkisena hallintotehtävänä. Sikäli, kun yhtiölle siirretään julkisia hallintotehtäviä, niistä säädettäisiin tässä esityksessä ehdotetussa laissa.

### **Perusoikeuksien, oikeusturvan ja muiden hyvän hallinnon vaatimuksien turvaaminen**

Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen perustuslain 124 §:n tarkoittamassa merkityksessä edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla (PeVL 50/2017 vp, s. 3; PeVL 33/2004 vp, s. 7; PeVL 46/2002 vp, s. 10).

Liikenteen palveluista annettuun lakiin on jo nykyisellään otettu säännös rikosoikeudellisesta virkavastuusta. Lisäksi liikenteen palveluista annetussa laissa on informatiivinen viittaus vahingonkorvauslakiin (412/1974). Sitä vastoin lakiin ei ole otettu viittausta hallinnon yleislakeihin. Lakiin ei ole perustuslain 124 §:n takia välttämätöntä yleensä sisällyttää viittausta hallinnon yleislakeihin, sillä hallinnon yleislakeja sovelletaan niiden sisältämien soveltamisalaa, viranomaisten määrittelmää tai yksityisen kielellistä palveluvelvollisuutta koskevien säännösten nojalla myös yksityisiin niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä (PeVL 50/2017 vp, s. 3; PeVL 42/2005 vp, s. 3).

Perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten turvaamisen kannalta merkityksellistä on myös yksityiselle annetun julkisen hallintotehtävän hoitamisen valvonta (PeVL 40/2002 vp, s. 4; PeVL 62/2014 vp, s. 3) sekä kelpoisuusehdot (PeVL 40/2002 vp, s. 4). Perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten turvaamisesta voidaan tosiasiallisessa toiminnassa huolehtia sääntelyn yleisen tarkkuuden ja muun asianmukaisuuden sekä asianomaisten henkilöiden sopivuuden ja pätevyyden avulla (PeVL 26/2017 vp, s. 50; PeVL 24/2001 vp, s. 4). Liikenteen palveluista annetussa laissa on jo tällä hetkellä säädetty liikenteenohjaajien kelpoisuudesta. Perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten turvaamisen kannalta merkityksellistä olisi myös liikenteen palveluista annetun lain 138 §:n mukaisilla tieliikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden tarjoajaan kohdistuvilla vaatimuksilla. Vaatimukset kohdistuvat erityisesti tarjoajan luotettavuuteen, toimintaedellytyksiin sekä henkilöstön osamiseen. Lain 138 §:n mukaan tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevaan tieliikenteen ohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan lain 137 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Tämä pykälä koskisi myös telematiikkatehtäviä hoitavaa henkilöstöä. Lisäksi Väylävirastosta annetun lain 6 §:ssä säädetään, että Väyläviraston ulkoistaessa tehtäviään, näitä tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan kyseisessä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä.

Yhtiöön kohdistuvasta viranomaisvalvonnasta säädetään myös liikenteenpalveluista annetussa laissa. Lain 136 §:n mukaan Väylävirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Liikenteen palveluista annetun lain 178 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoo liikenteenpalveluista annetun lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista, jollei laissa muuta säädetä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

*Ponsi*

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus*

## **Laki**

### **elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävien ja henkilöstön siirrosta Intelligent Traffic Management Finland Oy:lle**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### **1 §**

*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirtyvä tehtävät*

Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtävät ja niitä suorittava henkilöstö siirretään liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 137 §:ssä tarkoitettuna tieliikenteenohjaus ja -hallintapalvelun tarjoajana toimivalle Intelligent Traffic Management Finland Oy:lle.

#### **2 §**

*Henkilöstön asema*

Henkilöstön asemaan sovelletaan valtion virkamieslain (750/1994) 5 e ja 5 f §:n säännöksiä liikkeen luovutuksesta.

#### **3 §**

*Toiminnan jatkuvuus hallintoasioissa*

Vireillä olevissa tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviä koskevissa hallintoasioissa osakeyhtiö tulee hallinto- ja hallintolainkäyttöasioissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sijaan ilman eri päätöstä.

#### **4 §**

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20 .

**HE 34/2020 vp**

Helsingissä 2.4.2020

**Pääministeri**

**Sanna Marin**

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

## Valtioneuvoston asetus

### elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti  
kumotaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 8 §:n 1 momentin 1 kohta, seuraavasti:

#### 8 §

*Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialue eräissä tehtävissä*

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi kaikkien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueella seuraavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvat tehtävät:

1) liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitetut tienvarsiteknoologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyviä puite- ja huoltosopimuksia koskevat asiat;

2) ympäristönsuojelulain täytäntöönpanoon liittyvät metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemian teollisuuden ympäristökysymysten asiantuntijatehtävät.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi Uudenmaan ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueilla maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen kilpailuttamista, sopimuskauden aikaa ja takuuaikaa koskevat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvat tehtävät lukuun ottamatta 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 37, 42, 47 ja 52 §:ssä tarkoitettujen lupien ja päätösten noudattamisen valvontatehtävät ja lain 101 §:ssä tarkoitetut tienpitoviranomaisen toimenpiteet sekä seuraavat maantien kuntoon, kunnossapitoon ja rakentamiseen liittyvät tienpitoviranomaisen tehtävät:

1) liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen ja mainitun lain 36 §:ssä tarkoitettu tilapäisen kulkutien järjestäminen;

2) tieliikenneasetuksen 49 §:n 1 momentissa tarkoitettu tien sulkeminen, liikenteen ohjaus tiellä tai sen läheisyydessä sekä 51 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lausuntojen antaminen poliisille ennen tien sulkemista.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi valtiolle vesilain (587/2011) mukaisen säännöstelyluvan haltijana kuuluvat tehtävät Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen vesistöalueen osalta.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa Suomen Tasavallan ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton välisen rajavesistöjä koskevan sopimuksen (SopS 25/1965) täytäntöönpanotehtäviä.

Tämä asetus tulee voimaan      päivänä      kuuta 20 .